

ŠTÁTNY OBLASTNÝ ARCHÍV V PREŠOVE

PIARISTI V SABINOVE

1726 - 1922

I N V E N T Á R

Mgr. Viera Verdonová

Prešov, 1997

2903

CHRISTIE SABINE
1925 - 1922

ENDING

1925 - 1922

ŠTÁTNY OBLASTNÝ ARCHÍV V PREŠOVE

PIARISTI V SABINOVE
1726 - 1922

INVENTÁR

Mgr. Viera VERDONOVÁ

Prešov, 1997

Úvod

Piaristi (Ordo Clericorum Regularium Pauperum Matris Dei Scholarum Piarum) sú rádom rehoľných klerikov, ktorý sa vyvinul zo školského bratstva sv. Jozefa Kalazanského v Ríme v roku 1597 a mal tu od roku 1612 svoj dom. V roku 1617 bratstvo ako kongregáciu chudobných zbožných škôl založil pápež Pavol V., potvrdil ju v roku 1621 pápež Gregor XV. Poslaním rehoľných klerikov bola vedľa dobročinnosti výuka mládeže na všetkých stupňoch škôl. Veľkú pozornosť venovali prírodným a technickým vedám, výuke jazykov a dejín. Členovia rehole okrem zvyčajných sľubov skladali aj sľub o výchove a vyučovaní chudobnej mládeže, neskôr vyučovali aj deti majetných.

Najvyšším predstaveným rádu bol generál. Kláštory sa nazývali kolégiami, ich predstaveným bol rektor. Na rádových školách učili profesori, na nižších pôsobili rádoví klerici. Rád mal kňazov a v menšom počte i laických bratov.

Rehoľným odevom bol čierny talár s čiernym cingulom (opaskom) a krátky plášťik.

Rehoľa sa rozšírila z Talianska najmä do Španielska, Nemecka, Poľska a Uhorska. Na Slovensku od roku 1642 postupne boli založené tieto piaristické kolégiá a gymnáziá:

Podolinec 1642-1922, Prievidza 1666-1950, Muráň 1667, Brezno 1675-1857, Sv. Jur 1685-1950, Nitra 1701-1950, Krupina 1720-1870, Ružomberok 1729-1922, Sabinov 1740-1922, Tomášikovo 1763-1773, Senec 1763-1776, Trenčín 1776-1950,

Banská Štiavnica 1776-1922, Levice 1815-1922.

Po rozšírení sa piaristickej rehole na Slovensku sa začala usadzovať po satumarskom mieri /1711/ na území južného Uhorska a Sedmohradska, neskôr aj Chorvátska.

Ich pôsobenie na území Slovenska a ostatnej časti Uhorska úzko súvisí s protireformáciou. Najnovšie rád pôsobí aj v Afrike a Japonsku.

Rehoľa piaristov v bývalom Uhorsku spravovala celkom 24 gymnázií. Z nich asi šesť boli gymnáziami nižšieho stupňa, mali len štyri triedy. Na gymnáziách sa vyučovali tieto predmety: maďarčina, latina, gréčtina, nemčina, história, zemapis, prírodopis, fyzika, chémia, matematika, kreslenie, náboženstvo a telocvik. Rád piaristov na Slovensku okrem pedagogickej a rekatolizačnej činnosti v roku 1763 bol poverený opaterou a výchovou sirôt. Piaristické gymnáziá boli v roku 1919 poštátnené.

Piaristi prišli do Sabinova v októbri 1740 a otvorili gymnázium, ktoré cisárovná Mária Terézia v decembri schválila. Gróf Štefan Desewffy, majiteľ rozsiahlych majetkov, venoval piaristom v Šariši 10 000 rýnskych zlatých. Mesto odovzdalo kolégiu malý kostol i s jeho fundáciou, priestor na novostavbu kláštora s gymnázium a zaviazalo sa k materiálnej a finančnej pomoci. Do roku 1772 bolo gymnázium v Péchyho dome, potom v dome Szirmayovom a v roku 1784 sa presťahovalo do novostavby. Do roku 1755 malo iba štyri triedy, potom vyššie šesť tried. Vyučovacím jazykom bola latina, žiaci medzi sebou smeli hovoriť len po maďarsky. Počet žiakov v roku 1740 bol 64, v roku 1742 122. Klesol za Jozefa II., keď podmienkou

k štúdiu bola znalosť nemčiny. Pri gymnáziu bol zriadený aj konvikt. Gymnázium zaniklo v roku 1851 a obnovené bolo už iba s nižšími triedami v šk. roku 1862-63. Po šk. roku 1912/13 sa postupne vyvinulo pribúdaním tried na gymnázium vyššieho stupňa s ôsmimi triedami. Profesorský zbor gymnázia pozostával s príslušníkov rehole piaristov. Väčšina z nich boli maďarskej národnosti a doplňovali sa z materského gymnázia vo Vacove. Po jeho skončení ešte rok trávili ako novici v kláštorech v Kečkeméte alebo Ružomberku. Potom boli preložený do kláštora v Budapešti, z ktorého navštevovali univerzitu. Po roku 1900 účinkovali na gymnáziách aj svetskí profesori.

V roku 1919 gymnázium zaniklo, pretože väčšina rádových profesorov maďarskej národnosti odišla do Maďarska.

V našom archíve sa nachádzajú aj triedne výkazy a niektoré výročné správy piaristického gymnázia v Sabinove za obdobie 1862/63 - 1918/19 a sú spracované v inventári Stredné školy a skúšobné komisie v Prešove, Sabinove, Michalovciach a Medzilaborciach, vyhotovenom v ŠOBA Prešov V. Verdonovou v roku 1991, str. 36-39.

Ostatný materiál bol do Štátneho oblastného archívu v Prešove delimitovaný zo Štátneho okresného archívu v Prešove v roku 1994. Do ŠOKA v Prešove bol zrejme prevzatý zo ŠOKA Sabinov, kam časť archíválií bola prevzatá z Miestneho múzea v roku 1956 /i.č. 107(6)/.

Pozostáva z 34 krabíc, jeho časové rozpätie je 1726-1922. Je písaný latinsky, maďarsky a nemecky, ojediniele aj slovensky.

V prvých pätnástich krabiciach sú uložené knihy, kde

inventárnu jednotku tvorí jedna kniha. Sú to protokoly, nariadenia, korešpondencia rektorov, zápisnice z učiteľských porád, zo zasadaní hospodárskej správy, kanonické vizitácie, zoznamy klerikov, účtovné knihy. V ostatných krabiciach je uložený spisový materiál, kde inventárnu jednotku tvorí jedna tematická skupina. Sú to písomnosti rádu piaristov v Sabinove od roku 1726-1922 a keďže činnosť školy úzko súvisela s činnosťou kláštora, nachádzajú sa v tomto materiáli mnohé záznamy o piaristickom gymnáziu v Sabinove.

Materiál, keďže nebol vôbec usporiadaný, sme rozdelili na tematické skupiny - na začiatku sú spisy o založení piaristického gymnázia, zmluvy, fundácie, nasledujú intimáty pápeža, biskupa, provinciála piaristov, zápisnice zo zasadania rádu v Budapešti. Ďalšou skupinou sú učitelia ústavu, školské poriadky, študenti. Rozsiahlou skupinou je korešpondencia jednotlivých rektorov, každému sme prideliť inventárne číslo - I.č. 87/1-14/. Nasledujú za sebou chronologicky, výnimkou je Marcus Kronovský, ktorého korešpondencia bola najrozsiahlejšia, je zaradená na koniec a má pridelené samostatné inventárne číslo - 88. Korešpondencia Marka Kronovského je aj v prvej časti inventára medzi knihami I. č. 8-12. Zachovali sa aj spisy o knižnici ústavu, inventár, výuka jednotlivých predmetov, príhovory, kázne na sviatky a slávnostné príležitosti. Na koniec fondu sme zaradili testamenty, oznámenia o zosnulých členoch rádu, daňové a účtovné záležitosti a písomnosti, ktoré nebolo možné zaradiť do predošlých skupín. Poslednou krabicou je súbor máp.

Väčšina inventárnych jednotiek je členená na menšie

celky, vedľa inventárneho čísla potom uvádzame aj číselný rozsah spisov a za spisom v zátvorke jeho príslušné číslo. K inventáru je vypracovaný menný a vecný register. K príslušnému heslu je odkaz na inventárne číslo a v zátvorke číslo spisu, napr. fundácie i. č. 62 /3/.

Materiál môže byť využívaný k štúdiu rozvoja školstva v Sabinove a cirkevných dejín všeobecne, podobne ako materiál spracovaný v ŠOBA Prešov v roku 1996 Vierou Verdonovou, z ktorého je vyhotovený združený inventár: Cirkevné fondy 16. st. - 1951.

Fond Piaristi v Sabinove roztriedila, usporiadala a zinventarizovala v rokoch 1996-1997 Viera Verdonová.

- 1 Kr. 1
Listina - doktorský diplom Františka
Rosenbacha 21.9.1798

K N I H Y

- 2 1897-1922
Podací protokol.
Maď., kartón, 22x34 cm, nečisl.
- 3
Záznamy kapituly.
(Capitula locatia, provincialia, generalia).
*Lat., kartón, 20x34 cm, v strede číslovaná
1-68 str.*
- Nachádzajú sa v nej záznamy provinciálnej kongregácie z rokov 1766 a 1771 v Nitre, generálnej kapituly 1760, provinciálnej kapituly 1759.
 - Nariadenia generálnej kapituly 1742.
 - Prísahy klerikov.
 - Kanonické vizitácie.
 - Svedectvá.
- 4
Nariadenia.
(Ordinationes generalium et provincialium ...).
Lat., pkoža, 22x36 cm, nečisl.
- Cirkevná korešpondencia, odpisy nariadení - generálny prepošt, provinciáli Eduardus Corsinus, Joannes N. Corver 1757-1791
 - Kanonické vizitácie.
 - Príchod rehoľníkov 1757-1789, zosnulí rehoľníci, zoznamy rehoľníkov.
- 5 Kr. 2
Nariadenia.
(Ordinationes generalium, provincialium ...).
Lat., maď., pkoža, 23x37 cm, nečisl.

- Odpisy nariadení provinciála 1792-1854
- Zoznam profesorov a katechetov šk.r. 1843/44 - 1854/55
- Korešpondencia rektora s cirkevnými inštitúciami
- Kanonické vizitácie 1793-1863
- Cirkevná korešpondencia 1791-1855
- Zoznamy profesorov a kanonikov 1792-1842/43
- Testimonia renovationis votorum 1792-1866
- Nariadenia provinciála 1852-1855
- Encykliky
- Príjmy a výdavky 1851/52
- Zoznamy profesorov, ktorí prišli v rokoch 1792-1862, ktorí odišli 1791-1861, ktorí zomreli 1796, 1805
- Kanonické vizitácie 1805-1834

6

Protokol.
(Protocollum domus Cibiniensis).

Lat., nem., 23x37 cm, čisl. po str. 330

- Záznamy provinciálnej kapituly Nitra, Vác, Pešť 1777-1808.
- Capitula localis 1782-1844.
- Stručné odpisy nariadení - biskupské, pápežské.
- Encykliky, kanonické vizitácie 1731-1783.
- Kráľovské intimáty 1783-1784.
- Záznamy Magistrátu v Sabinove 1774-1787.
- Výkazy duchovných v kolégiu 1786/87.
- Príjmy a výdavky kolégia 1787.
- Fundácie, odpisy nariadení, encykliky 1811-1847.
- Na konci knihy index.

7

Kr. 3

Protokol.
(Protocollum gymnasii Cibiniensis).

Lat., nem., pkoža, 24x28,5 cm, čisl. po str. 210

- Záznamy obnoveného gymnázia 1777.
- Odpisy oznámení, nariadení 1777-1787.
- Podací protokol 1787-1804.
- Na konci knihy elench - Elenchus intimatorum excelsi consilii locumtenentialis Regii Hungarici et variarum literarum a direttore Scholarum ... ab anno 1778.

8

1804-1830
Protokol.
(Protocollum intimatorum regionum).

Lat., pkoža, 25x38 cm., nečisl.

- Protokol a odpisy nariadení.
- Korešpondencia rektorov.

18 1791-1862
Kniha podporovateľov kolégia.
(Liber benefactorum et beneficia ab iis collegio
nostro Cibiniensi).
Lat., pkoža, 21x34 cm, nečisl.

- Kanonické vizitácie, porady 1840-1850

19 1804-1816
Zoznam klerikov.
Lat., kartón, 10x25 cm, nečisl.

20 1817-1831
Zoznam klerikov.
Lat., pkoža, 10x25 cm, nečisl.

21 1741-1769
Zoznam gymnazistov.
(Liber scholarum).
Lat., pkoža, 21x34 cm, nečisl.

22 1843-1855
Protokol- zoznamy študentov.
(Protocollum juventutis scholasticae Regii
Majoris gymnasii Cibiniensis scholarum
Piarum).
Lat., mad., papier, 24x38 cm, nečisl.

Kr. 6

23 1777-1858
Zoznam klerikov.
Lat., kartón, 10x25 cm, nečisl.

24
Kniha bohoslužieb.
(Liber sacrorum).
Lat., pkoža, 21x34, nečisl.

- Odslúžené omše 1740-1762.

25

Kniha bohoslužieb.
(Liber sacrorum).

Lat., kartón, 22x36 cm, nečisl.

- Odslúžené omše 1763-1775.
- V druhej časti knihy zádušné omše 1760-1769.

26

Kr. 7

Kniha bohoslužieb.
(Liber sacrorum).

Lat., pkoža, 24x38 cm, nečisl.

- Odslúžené omše za jednotlivé mesiace a roky 1776-1799.
- Záznamy o kanonických vizitáciách.
- Obligácie.

27

Kniha bohoslužieb.
(Liber sacrorum).

Lat., pkoža, 25x38 cm, nečisl.

- Odslúžené omše 1800-1826.

28

Kr. 8

Kniha bohoslužieb.
(Liber sacroem).

Lat., pkoža, 24x40 cm, nečisl.

- Odslúžené omše 1827-1857.

29

Kniha bohoslužieb.
(Intentiones sacrorum).

Lat., kartón, 10x24 cm, nečisl.

- Odslúžené omše 1807-1822.

30

1775-1804

Zádušné omše.

(Continuatio suffragiorum).

Lat., pkoža, 24x28,5 cm, nečisl.

- 31 1865-1867 Kr. 9
Zádušné omše.
Lat., maď., pkoža, 26x39,5 cm, nečisl.
- Nekrológy zosnulých členov rádu
- 32 1747-1758
Kniha inventárov.
(Liber exhibens inventaria Domus rerum).
Lat., pkoža, 10x33,5 cm, nečisl.
- Inventár kaplnky, refektória, sýpky, kuchyne, knižnice, dielne ...
- V druhej časti knihy zoznam konvertovaných.
- 33
Súpis majetku kláštora.
Lat., pkoža, 20x32 cm, nečisl.
- Príjmy a výdavky, kanonické vizitácie 1759-1835.
- 34 1832-1838 Kr. 10
Inventár majetku.
Lat., kartón, 21x33 cm, nečisl.
- Majetok chrámu, modlitebne, refektória, kuchyne, odevy, záhrada, sýpka.
- Inventár archívnych dokumentov gymnázia.
- Záznamy o kanonických vizitáciách 1840, 1846, 1850.
- 35 1838-1885
Inventár - súpis majetku.
(Status domus Scholarum Piarum Cibiniensis).
Lat., maď., pkoža, 25x38 cm, nečisl.
- Aktíva i pasíva, fundácie.
- 36 1896
Inventár prírodopisných zbierok.
(Természettani szertárának alapleltára).
Maď., kartón, 24x37 cm, nečisl.

- 37 Elench všeobecný i špeciálny archívu gymnázia v roku 1863 obnoveného.
(Elenchus generalis et specialis archivis ...).
Lat., kartón, 24x36 cm, nečisl.
- 38 Záznamy lekárne u Čierneho orla v Sabinove, poukážky na lieky 1897-1913.
Mad', kartón, 22x32 cm, nečisl.
- 39 **1746-1769** Kr. 11
Výdavky na stavbu domu a príspevky podporovateľov.
(Expensae in fabricam domus ...).
Lat., nečisl., 10x33 cm, nečisl.
- 40 **1740-1748**
Príjmy a výdavky /čiastkové/.
Lat., pkoža, 10x33 cm, nečisl.
- 41 **1749-1758**
Kniha čiastkových výdavkov.
(Expensae particularis).
Lat., pkoža, 10x33 cm, nečisl.
- 42 **1759-1766**
Kniha čiastkových výdavkov.
Lat., pkoža, 10x33,5 cm, nečisl.
- 43 **1767-1774**
Kniha čiastkových výdavkov.
Lat., pkoža, 22x33 cm, nečisl.
- 44 **1775-1809**
Kniha čiastkových výdavkov.
Lat., kartón, 25x36 cm, nečisl.
- 45 **1809-1829** Kr. 12
Kniha čiastkových výdavkov.
Lat., pkoža, 24x39 cm, nečisl.

- 46 1829-1847
Kniha čiastkových výdavkov.
Lat., pkoža, 24x39 cm, nečisl.
- 47 1847-1880
Kniha čiastkových výdavkov.
Lat., pkoža, 26x39,5 cm, nečisl.
- 48 1880-1889
Denník výdavkov.
(A Kis-szebeni kegyestanitórendi társház kiadásárnak naplója).
Mad., pkoža, 27x41 cm, nečisl.
- 49 1759-1776
Kniha čiastkových príjmov.
(Liber introitus particularis).
Lat., pkoža, 10x33,5 cm, nečisl.
- 50 Kniha čiastkových príjmov 1777-1841.
Príjmy a výdavky 1785-1804.
Lat., pkoža, 25x38 cm, nečisl. Kr. 13
- 51 1841-1889
Kniha čiastkových príjmov.
Lat., mad., pkoža, nečisl.
- 52 1743-1784
Kniha príjmov a výdavkov modlitebne.
(Liber redituum et expensarum oratorii minoris ...).
Lat., pkoža, 10x33,5 cm, nečisl.
- 53 Kniha výdavkov a príjmov modlitebne.
Príjmy 1743-1826.
Výdavky 1743-1784.
Inventár modlitebne 1744-1761.
Lat., kartón, 10x33,5 cm, nečisl.

- 54 1766-1784
Kniha príjmov a výdavkov všeobecných.
(Introitus et exitus universales domus ...).
Lat., pkoža, 21x34 cm, nečisl.
- 55 1805-1858 Kr. 14
Kniha príjmov a výdavkov všeobecných.
(Introitus et exitus ...
Extractus trimestres, annui et triennales collegii).
Lat., pkoža, 26x37 cm, nečisl.
- 56 1786/87-1850
Príspevky a dávky.
Lat., mad., kartón, 11x17,5 cm, nečisl.
- 57 1835/36-1907
Kniha poznámok - ošatenie a odmeny profesorov
a klerikov.
Lat., mad., kartón, 13x20,5 cm, nečisl.
- 58 1858/59-1867 Kr. 15
Hlavná účtovná kniha.
(Rationes generales domus Cibiniensis).
Lat., pkoža, 26x43 cm, nečisl.
- 59 júl 1895-31.3.1904
Kniha príjmov a výdavkov.
Mad., kartón, 17x42 cm, nečisl.
- 60 8.4.1904-29.6.1909
Denník príjmov a výdavkov.
Mad., kartón, 17x42 cm, nečisl.
- 61 júl 1909-okt. 1915
Denník príjmov a výdavkov.
Mad., kartón, 17x42 cm, nečisl.

- Spisy týkajúce sa založenia piaristického gymnázia v Sabinove - fundácie, majetok, zmluvy a ukončenia jeho činnosti
- Fundácie - Štefan Dessewffy 1742, 1864 /1/
- Zoznam dobrodincov 1745-1784 /2/
- Fundácie šľachty Šarišskej župy 1768 /3/
- Odpis listu panovníčke ohľadom premiestnenia rádu 1779 /4/
- Protest piaristov na Magistrát v spornej majetkovej záležitosti 1773-1774 /5/
- Obnova kolégia 1811, 1815, 1816 /6/
- Štatút 1855 /7/
- Majetok kolégia - jeho ochrana /8/
- Zmluva medzi Magistrátom Sabinov a kolégiom 1792, 1825 /9/
- Kúpno-predajné zmluvy - medzi rektorom kolégia Jánom Zimkom a Jozefom Ribossym 1872.
- Zmluva o pôžičke pre gymnázium od A. Tichého a J. Šidelského 1862.
- Záznam ohľadom fundácie Justíny Šidelskej a kúpno-predajnej zmluve medzi E. Payerom a J. Šidelskou 1865 /10/
- Rozhodnutie o zálohu - A. Zubrický 1903 /11/
- Ukončenie činnosti ústavu - Výzva magistrátu v Sabino-

ve o uvoľnení učebných tried bývalého piaristického gymnázia pre meštiansku školu - 1920. Prípís školského referátu v Bratislave o prenájme miestností pre meštiansku školu 1921. Zmluva medzi mestom Sabinov ako arendátorom budovy býv. piaristického gymnázia a Tatra-bankou v Martine 1922. Výbor Šarišskej župy - súhlas o odkúpení nemovitosti od piaristického rádu pre A. Verešpeja s manželkou - 1922. Splnomocnenie Pavla Czimmermanna /12/.

63 Pápežské intimáty 1824-1890

Urban VIII, Clement XII, Benedict XIV, Pius VII /karbonári/, Pius IX - Vatikánsky koncil 1871, Leo XIII, Pius X.

64

1 - 12

Biskupské intimáty - obežníky 1853

Ostrihomský arcibiskup J. Scitovszky /1/

Carol Eszterházy 1762, 1759 /2/

Stephanus Csech- košický biskup 1826-1829 /3/

Antonius Ocskay 1846/1847 /4/

Ignatius Fábry 1856 - 1864 /5/

János Ferger 1869 /6/

Pius 1878 /7/

Konstantin Schuster 1877-1886 /8/

A.F. Colbrie 1907-1918 /9/

Augustín - sedmohradský biskup 1904 /10/

Zväzok korešpondencie rektora kolégia M. Kronovského s biskupmi - E. Palugyay 1838, Ján 1853, Ignác 1852-1853, Anton 1840, kapitulárnym vikárom Jánom Königom 1849-1850. /11/

Kr. 17

Košický biskup Žigmund Bubics - intimáty, obežníky, modlitby, pastierske listy 1887-1905, biskupské konferencie 1893, úmrtie pápeža Leva XIII -1903, Urbi et orbi 1903, košickí martýri 1904 /12/

65

1 - 3

Kr. 18

Intimáty provinciála piaristov

r. 1754-1798 /1/

r. 1800-1846 /2/

Marcus Dományi, Ignác Egerváry, Ján Grosser,
Martin Bolla

r. 1861-1866 /3/

66 Generálny prepošt piaristov- obežníky, intimáty

r. 1726-1765 /1/

r. 1897-1915 /2/

67 Kongregácie 1742, 1829, 1861, 1890

68 Kanonické vizitácie 1759, 1911

69 Miestodržiteľská rada - zasadania

1784 Bratislava

1812 Budapešť

- 70 Intimáty generálneho vikára
Josephus Árossy 1866 - 1870 /1/
Joannes Kraus 1876 - 1877 /2/
Ferenc Szabad 1887-1891 /3/
Eduardus Perlsberg 1906 /4/
- 71 Zasadania generálnej kapituly 1748, 1754, 1760, 1772
/capitula generalis/
- 72 Zasadania provinciálnej kapituly 1782 Vacov
1864 Pešť - capitula provincialis
- 73 Zasadania - capitula localis
1771 Pešť,
1783, 1790, 1820, 1826, 1832, 1838, 1848
Sabinov
- Kr. 19
- 74 Ministerstvo pre cirkev a osvetu v Budapešti
/A vallás és közoktatásügyi magyar királyi ministertől/
- Nariadenia, pokyny, vyhlášky, konkurzné oznámenia,
výkazy štipendia
- Korešpondencia predstaveného kláštora s ministerstvom
1911 - 1919, mesta Sabinov s ministerstvom

- 75 Ministerstvo národnej obrany
/A magyar kir. honvédelmi minisztertől/
- Vyhlášky 1918
- 76 Zápisnice zo zasadaní /veľkých/ rádu v Budapešti
/ A magyarországi kegyes tanítórend Jegyzőkönyve
- Nagygyűlésének/
1848, 1870, 1876, 1882, 1888, 1894, 1900-1906, 1910, 1912
- Kr. 20
- 77 Zápisnice zo zasadaní /malých/ rádu v Budapešti
- Kisgyűlésének
1879, 1885, 1891, 1897, 1903, 1909, 1915
- 78 Zápisnice zo zasadaní maďarsko-sedmohradského rádu
v Budapešti
/A magyar-erdélyországi kegyes-tanítórend/
1867, 1873
- plán práce
- 79 Riaditeľstvo košického školského obvodu
/ A Kassai tankerületi kir. főigazgatósága/
Činnosť, obežníky, korešpondencia s kláštrom,
pozvánky 1907-1919
- 80 1 - 2
Krajinský pozemkový úverový ústav maloroľníkov
/ Kisbirtokosok országos földhitelintézete/
Budapešť

Stanovy, výkazy, výzvy, základiny //

Pozvánky, dlžobné úpisy 1878-1890, 1904

Korešpondencia s kláštorom 1878-1887, 1904 /2/

81

1 - 4

Kr. 21

Zápisnice zo zasadaní, valných zhromaždení
a hospodárskych zasadaní ústavu 1868-1898 //

Záznamy o odovzdávaní a preberaní gymnázia
jednotlivými rektormi 1903, 1906, 1910-1919 /2/

Záznamy zo zasadaní profesorov 1918/19, správa
riaditeľa P. Cimmermanna za šk. rok 1918/19 /3/

Zasadania mesta týkajúce sa ústavu /4/

82

1 - 3

Školské poriadky //

Domáce predpisy o účinkovaní profesorov 1871 /2/

Vysvedčenia o činnosti ústavu /zaplatenie toveru,
modlitebné knižky, archív, knižnica/ 1870-1888 /3/

83

1 - 7

Zoznam rektorov piaristického gymnázia v Podolinici
1642 - 1808 //

Sľuby profesorov 1832, 1848, 1866, 1869, 1870, 1873,
1875-1880, 1883, 1896 /2/

Prísahy profesorov 1917 /3/

Platy profesorov, honoráre, finančná výpomoc kláš-
toru 1884-1886 /4/

Učiteľia ústavu - uznesenia Šarišskej župy o
učiteľoch 1896, menné zoznamy 1884-1909, výkazy 1914-

1918, osobné spisy, konvikt /5/

Vzdelávanie profesorov 1892, 1916 /6/

Mariánske spoločenstvo - ročné obnovy 1756-1784 /7/

84

1 - 8

Študenti ústavu

Hlasovanie o spôsobilosti seminaristov - hodnotenie
1868-1883 /1/

Zoznamy, prehľady študentov 1808-1822 /2/

Vysvedčenia 1911, 1913, 1914, 1916 /3/

Zápisnice o skúškach - súkromní študenti 1916 /4/

Skúšky 1785, 1792, 1821, záznamy o skúškach a
prospechu študentov, výkazy o prospechu, zbierkach a
učiteľoch 1917/18 a 1918/19 /5/

Denný režim, poradie skúšok 1. polrok 1805, učebné
osnovy, zoznam študijnej literatúry, rozvrhy hodín
1918-1919 /6/

Štatistické výkazy o vyučovacích výsledkoch, študen-
toch a učiteľoch 1916, 1917/18 a 1918/19 /7/

Úradné oznámenia o slabo prospievajúcich študentoch
1919 /8/

85

1 - 31

Kr. 22

Rád piaristov v Budapešti

/A magyar kegyes tanítórend főnökségétől/

Korešpondencia kláštora - házfőnök/rektor, direktor/
s nadriadeným - rendfőnök

nariadenia, obežníky, informácie, zápisnice, výkazy,

pokyny

1867 /1/	1876 /9/	1884 /17/	1895 /25/
1868 /2/	1877 /10/	1885 /18/	1896 /26/
1869 /3/	1878 /11/	1886 /19/	1897 /27/
1870 /4/	1879 /12/	1887 /20/	1898 /28/
1871 /5/	1880 /13/	1888 /21/	1899 /29/
1872 /6/	1881 /14/	1889 /22/	1900 /30/
1874 /7/	1882 /15/	1890 /23/	1901 /31/
1875 /8/	1883 /16/	1891 /24/	

32 - 43

Kr. 23

1902 /32/	1908 /38/
1903 /33/	1909 /39/
1904 /34/	1910 /40/
1905 /35/	1911 /41/
1906 /36/	1912 /42/
1907 /37/	1913 /43/

44 - 52

Kr. 24

1914 /44/	1919 /49/
1915 /45/	1920 /50/
1916 /46/	1921 /51/
1917 /47/	1922 /52/
1918 /48/	

86 Prehľadý za jednotlivé ústavy piaristov v šk. rokoch
1896/97 - 1907/1908, 1913/14, 1918/19, 1920-1922

87 1 - 14

Korešpondencia rektorov s cirkevnými a svetskými
inštitúciami a jednotlivcami

Rektor Ludovico Demeter 1791-1798 /1/

Magistrát Sabinov, cirkevné inštitúcie

Rektor Alphonso Lentsey 1803-1810 /2/

Ústavy piaristov - Brezno, Trenčín, Pešť,
Temešvár, Vacov, Podolinec,
menovanie za rektora

Rektor Cajetanus Scyavnitzky 1815-1817 /3/

Rodina Péchy, iné ústavy piaristov, Šarišská
župa, magistrát,
menovací dekrét

Predstavený kláštora Sigismundus Iglódy

1859, 1860 /4/

Rektor Christophorus Kucsera 1861-1864 /5/

Provinciál, ústavy piaristov, kúpno-predaj-
ná zmluva, smútočné oznámenia

Rektor Ferenc Polányi 1867 /6/

Provinciál v Budapešti, rektor v Sv. Jure

Rektor János Zimka 1867-1884 /7/

Vikár, župan Šariš. župy, mešťanosta, ústavy
 piaristov, vicearcidiakon, smútočné oznámenia,
 pozvánky,
 nájomné predpisy a štatút mesta zaslané
 rektorovi na vedomie
 súdna stolica

Rektor Alexander Szkokán 1887-1890 /8/

Mešťanosta, ústav v Segedíne, cirkevné
 zhromaždenia, biskup, vikár

Rektor Istvá Viszolajszky 1896 /9/

Súdne rozhodnutia, gazdovský spolok Šariš.
 župy, záloh, pozemkový úrad, Šariš. župa

Rektor Rudolf Kroll 1897-1900 /10/

Gazdovský spolok Šariš. župy, mešťanosta,
 biskup, vikár, ústavy piaristov, pozvánky,
 osvedčenie, nariadenia rádu v Budapešti
 /rendfónok/, menovací dekrét

Antal Veber 1900, Vilmos Feld 1903 /11/

potvrdenia

Rektor Endre Schichmann 1904-1905 /12/

Biskup, diecezálny úrad, piaristi v Trenčíne,
 osvedčenie

Rektor Imre Holczinger 1906-1916 /13/

Biskup, finančné riaditeľstvo, mešťanosta,
piaristi Levice, Podolinec, rendfönok,
blahoželanie

Rektor Lajos Kövessy 1917, 1918 /14/

Pozvánky, korešpondencia s meštianskou školou
v Sabinove, poľnohospodárskou školou, gymnáziom
v Podolinci, daňový úrad v Sabinove, finančné
riaditeľstvo, výbor pre umelecké pamiatky,
Šarišské múzeum v Bardejove, Lesný úrad Solivar,
súdne rozhodnutia,
gymnázium v Satoralja-Ujhely, škola v Hraničnom,
vydavateľstvá, súkromné firmy, spolky, konkurzná
vyhláška-vojenská akadémia

88

1 - 8

Rektor Marcus Kronovský 1823-1855

Zväzok korešpondencie s biskupom A. Ocskayom, I.
Palugyayom, vikárom J. Königom, konzulárnym ko-
adjunktom Josephom Bottagiom 1831-1845
varadínskym biskupom 1844-1845, vácckym bisku-
pom 1831 /1/

Vlastné záznamy /knižočky/

výdavky 1844-1847, účty, kvitancie, koncepty
korešpondencie 1844, 1846, 1847
príjmy a čiastkové výdavky 1845-1847,
účty 1850, 1853-1855, aktíva, pasíva

príjmy a čiastkové výdavky 1838-1839

modlitby

aktíva, pasíva 1845-1848

poštová kniha kolégia - Libellus postalis

1843-1847 /2/

Korešpondencia s provinciálom 1823-1831

vicearcidiakon 1835, finančné riaditeľstvo

Košice 1853, pokladník a správca 1839, 1840

súdna záležitosť 1843, župný súd 1856 /3/

Korešpondencia s rodinou Csáky 1830-1834

a L. Szirmay 1840-1842 /4/

Kr. 26

Protest rektora adresovaný Abovskej župe

1839-1840

podiel na majetku /5/

Kráľovská dvorská komora 1852-1855 /6/

Korešpondencia rektora s jednotlivcami /Chle-

bovsky, Dollák, Godniger, Baldovsky, Galger,

Kollenstein, Krzanovski, Usz, Scjavnitzky .../

a inštitúciami v Svinii, Varšave, Jaklovciach,

B. Štiavnici, Koložvári, Ružomberku, Bratislave,

Trenčíne, Pešti, Brezne, Zlatej Idke, Košiciach,

Segedíne, S.-Ujhely, Prievidzi, Debrecíne, Miš-

kovci ... 1823-1852 /7/

Korešpondencia s rektormi v iných ústavoch -
Pešť, Vacov, Sv. Jur, Koložvár, Tata, Prievidza,
Debrecín, Kečkemét, Brezno /8/

- 89 Korešpondencia kláštora so Soľným úradom v Solivare a
Soľnej Bani 1850-1855 - zväzok korešpondencie kvitancia
1845, potvrdenky 1899, 1900, korešpondencia 1832-1847,
Hlavný banský úrad 1898-1918
- 90 Spolok Calasanz pre podporu katolíckych študentov
vo Viedni
Domáci denník 1898, 1899
Spisy týkajúce sa spolku a J. Kalazanského 1894, 1917
kanonizácia J. Kalazanského 1766
- 91 Knižnica ústavu
Neúplný katalóg knižnice z roku 1919
Zoznam kníh 1899
Objednávky kníh
Prípisy hlavného inšpektora pre múzeá a knižnice
v Budapešti 1916-1917
Rozhodnutie ohľadom tlačenia kníh 1795
- 92 Inventár domu 1747
Inventár knižnice, nábytku a zariadenia 1906, 1909
- 93 1 - 13
Výuka
Úvod do kriminálneho práva /1/

Ukážky z cvičení /2/

Prírodné vedy /3/

Úvod do štatistiky /4/

Filozofia /5/

História /6/

Gramatika /7/

Kr. 27

Fyzika /8/

Náboženstvo /9/

Cvičenia poeticko-rečnicke /10/

Gréčtina /11/

Zemepis /12/

Vestníky, výročné správy a štatúty z iných ústavov

Bratislava 1882, Košice 1897, Budapešť 1908.

Ukážky z cvičení školy v Prievidzi 1835.

Nitriansky konvikt, školský poriadok Temešvár 1853,

S.-Ujhely - fyzikálny kabinet /zbierky/ ponúknuté

do Sabinova

Úvod do názorného vyučovania - Praha 1857 /13/

1 - 6

94 Rukopisy z knižnice ústavu

Žalmy a fragmenty /1/

Historia religionis in genere. Ujhelini 1791 /2/

Apológia - obrana ústavu 1802. Biskupova odpoveď

na ňu - dobrozdanie /3/

Observatione in tripartitum opus juris consuetudinarii
inclytii Regni Hungariae /4/

Príhovory, kázne na sviatky a slávnostné príležitosti
1749-1799, sviatosť pokánia, Nanebevstúpenie panny Má-
rie, Sv. Trojica, Turíce, Božie Telo //

1801-1889 //2/

Obriezka 1804, Vzkriesenie 1810, Nový rok 1811, 1814,
Svätodušné sviatky, zasvätenie chrámu 1815, Zjavenie
Pána 1817, Nanebevstúpenie 1808, 1812, 1821

Príhovor M. Kronovského na sviatok Márie 1829
sv. Štefan 1805, 1816,

Narodenie Krista 1805, 1815

sv. počatie, sv. Anton 1901

Portiunkula 1809, 1813

Veľký piatok 1813, 1817, Veľká noc 1808, 1821

sviatok sv. Ducha 1808

Te Deum 1806, advent 1809, Troch kráľov, zasvätenie
chrámu 1825

Napomínajúce kázne 1812, 1817, 1818, 1820, 1821, 1829
kanonizácia 1889

Príležitostné básne, piesne, ódy, pozdravy, listy,
chválospevy /panegyris/ //3/

Oslavné básne na Marca Kronovského 1823, 1838,
1839 //4/

Príležitostné pozdravy, listy, cvičenia /Ribossy,

Galle, Semsey, Berzeviczi .../ /5/

Modlitby /6/

- 96 Testamenty
M. Paulik 1897
Klára Krausz 1897, 1900
J. Verdon 1895
Benedict Vécsey - pozostalost', súdne rozhodnutie 1897
- 97 Úmrtné oznámenia zaslané ústavu
- 98 Zádušné omše 1794-1801
- Kr. 30
- 99 Oznámenia o úmrtí, nekrológy, zoznamy zomrelých členov rádu 1872/73 - 1920
- Kr. 31
- 100 Daňové záležitosti
Cestná daň 1897-1904 /1/
Daňové knižočky 1879-1909 /2/
Prípisy daňového úradu-hárky 1880, 1898, 1919, 1920 /3/
- 101 1 - 6
Účtovné záležitosti
Stav domu 1740-1753
1754-1762 /1/

Stav domu 1858 /2/

Svedectvo o nevyhnutných výdavkoch 1844

Správa rádového majetku

Výdavky na podporu 1867-1875 /3/

Výkaz príjmov a výdavkov /Szirmay/

1875-1887 /4/

Výpomoc kláštora 1885, 1886 /5/

Rozpočet 1897 /6/

102

1 - 5

Vyúčtovanie 1879

Príjmy a výdavky za jednotlivé mesiace rokov

1897-1899 s účtami a potvrdenkami /1/

Príjmy a výdavky za roky 1907, 1908 /2/

Kr. 32

Príjmy a výdavky - prírodné produkty 1867-1922 /3/

Príjmy /príspevky/ za roky 1907-1918 vyplatené
rádovou pokladňou v Budapešti /4/

Výdavky za potraviny /mäso/ 1917 /5/

103 Príspevky na zápisné a školné 1917-1919

Školné - výpočet, výkazy, účty, potvrdenky,
kvitancie 1913 - 1918

Rozhodnutie o školnom 1917-1918

104

1 - 2

Kr. 33

Účty, potvrdenky, kvitancie /vykonané práce, objed-
návky na práce

informácie o vedení účtov 1806-1899 /1/

Účty, potvrdenky, kvitancie, dlžobné úpisy, poistenie,
stolárske, tesárske, murárske, kominárske práce

dodávky tovaru 1902-1921 /2/

105 Prehľad účtovania v jednotlivých ústavoch piaristov
za rok 1859 - na vedomie riaditeľovi od provinciála

106 1 - 2

Vkladné knižky - sabinovská sporiteľňa

1875-1918 /1/

prešovská sporiteľňa

1856-190 /2/

107 1 - 8

Rôzne

Milenárna výstava v Budapešti 1896 /1/

Stanovy košickej "podpornej pokladne" /2/

O manželstve - spôsob, podnet, prisluhovanie,
cirkevné zákony 1869 /3/

Výťahy z protokolov, obligácie, kúpno-predajné
zmluvy, spory prejednané magistrátom v Ľubovni
a Sp. Novej Vsi týkajúce sa rodiny Maczko, Polák,
Černecký, Damits ...

genealógia rodiny Maczko /4/

Pokyny Ministerstva vnútra /ochrana pred TBC/ 1898 /5/.

Zoznam archíválií prevzatých do Okresného archívu v
Sabinove z Miestneho múzea v roku 1956 /6/

Informácie spolku /Az országos anya és csecsemővédő egyesület/ /7/

Korešpondencia Leopoldov 1787, Eger 1789-František Miklossy, 1780 Anton Resler, vyšetovanie 1746 /8/

108

1 - 52

Kr. 34

Mapy

Le Mans /1/, Golf von Lyon /2/, Calais /3/, Belfort /4/, Metz /5/, Osnabrück /6/, Strassburg /7/, Corsica /8/, Genua /9/, Basel /10/, Trient /11/, Nurnberg /12/, Pescara /13/, Klagenfurt /14/, Agram /15/, Königgratz /16/ Spalato /17/, Glina /18/, Lissa /19/, Komora /20/, Bosna Serai /21/, Nowo-Georgiewsk /22/, Kruševac /23/, Bjelostok /24/, Gofswardein /25/, Pristina /26/, Jaroslau /27/, Grodno /28/, Ruscuk /29/, Braclaw /30/, Jassy /31/, Žitomir /32/, Šumla /33/, Mozyrj /34/, Galatz /35/, Cap S. Stephanos /36/, Küstendže /37/, Czerikow /38/, Odessa /39/, Paríž /40/, Temešvár /41/, Saybusch /42/, Makow und Podvilk /43/, Turdossin /44/, Viszoka und Kisuca /45/, Ujsoly und Stara Bystrica /46/, Wissowitz und Bellus /47/, Tešín, Mistek, Jablunkau /48/, Rosenberg /49/, Nový Sad, Petrovac /50/, Apeniny /51/, Innsbruck - okolie /52/

Menný register

Árossy Josephus i.č.70
Augustín 64/10/
Baldovsky 88/7/
Benedict XIV 63
Berzeviczi 95/5/
Bolla Martin 65
Bottagio Josephus 88/1/
Bubics Žigmund 64/12
Clement XII 63
Colbric A.F. 64/9/
Corsinus Eduardus 4
Corver Joannes 4
Csáky 88/4/
Csech Stephanus 64/3/
Czimmermann Pavol 62/12/, 81,
Černecký 107/4/
Damits 107/4/
Demeter Ludovico 87/1/,
Dessewfy Štafan 62/1/,
Dollák 88/7/
Dományi Marcus 65
Egerváry Ignác 65
Eszterházy Carol 64/2/
Fábry Ignatius 64/5/, 64/11/,

Feld Vilmos 87/11/
Galger 88/7/
Galle 95/5/
Godniger 88/7/
Grosser Ján 65
Holczinger Imre 87/13/
Chlebovsky 88/7/
Iglódy Sigismundus 87/4/
Kalazanský Josephus 90
Kollenstein 88/7/
König Ján 64/11/,88/1/,
Kövessy Lajos 87/14/
Krausz Klára 96
Kraus Joannes 70
Kroll Rudolf 87/10/
Kronovský Marcus 12,10,9,11,64/11/,88/1-8/
Krzanovski 88/7/
Kucsera Christophorus 87/5/
Lentsey Alphonso 87/2/
Leo XIII 63, 64/12/,
Maczko 107/4/
Miklossy František 107/8/
Ocskay Antonius 64/4/, 88/1/,
Palugyay E. 64/11/, 88/1/,
Pauzik M. 96
Payer E. 62/10/
Péchy 87/3/
Perger János 64/6/, 64/11/,
Perlsberg Eduardus 70

Pius VII 63
Pius IX 63
Pius X 63
Pius - biskup 64/7/
Polák 107/4/
Polányi Ferenc 87/6/
Resler Anton 107/8/
Ribossy Jozef 62/1/
Ribossy 95/5/
Rosenbach František 1
Scitovszky J. 64/1/
Scjavnitzky 88/7/
Scyavnitzky Cajetanus 87/3/
Semsey 95/5/
Schichman Endre 87/12/
Schuster Konstantin 64/8/
Szabad Ferenc 70
Szirmay L. 88/4/
Szkokán Alexander 87/8/
Šidelská Justína 62/10/
Urban VIII 63
Usz 88/7/
Veber Antal 87/11/
Vécsey Benedict 96
Verdon J. 96
Verešpej A. 62/12/
Viszolajszky István 87/9/
Zimka Ján 62/10/, 87/7/
Zubrický A. 62/11/

V e c n ý r e g i s t e r

archív 37, 82, 107/6/,
básne 95
biskupi 64, 87/8, 12, 13, 88,
cvičenia 93/2, 10, 13/95/5/,
daňové záležitosti 100,
diplom 1
domáce predpisy 82,
duchovní 6
elench 7, 37,
encykliky 5, 6
filozofia 93/5/
fundácie 6, 35, 62,
fyzika 93/8,13/
generálny vikár 70,
gramatika 93/7/,
gréčtina 93/11/
gymnázium, gymnazisti 7, 21, 37,62,
história 93/6/,
Hlavný banský úrad 89,
intimáty 6, 63, 64, 65, 66, 70,
inventár 32, 34, 35, 36, 92,
kanonici 5
kanonické vizitácie 3, 4, 5, 6, 26, 33, 34, 68,

kapitula 3, 6, 71, 72, 73,
kázne 95
klerici 3, 19, 20, 23, 57
knihnica 82, 91, 92, 94,
kolégium 6, 18, 62
kongregácie 67,
konvertovaní 32
konvikt 93/13/,
korešpondencia - cirkevná 4, 5, 8, 9, 64, 74, 85, 87, 88,
- svetská 79, 80, 87; 88, 89,
- všeobecne 11, 12, 87, 88, 107/8/,
kvitancie 104,
lekárneň 38,
listin 1
magistrát 6, 62, 87,
majetok 33, 34, 35, 62, 88/6/, 101,
mapy 108,
martýri 64,
miestodržiteľská rada 69,
milénárna výstava 107,
Ministerstvo národnej obrany 75,
Ministerstvo pre cirkev a osvetu 74,
Ministerstvo vnútra 107/5/,
modlitby 64, 95/6/,
náboženstvo 93/9/
nariadenia 4, 5, 6, 7, 8, 10, 11, 74, 85,
nekrológy 31, 99,
obligácie 26, 107/4/,
obnova 62,

odmeny 57
ódy 95
omše 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 98,
ošatenie 57
pápeži 63,
pastierske listy 64,
piesne 95
podporovatelia 18, 39, 62,
potvrdenky za vykonané práce 104,
pozdravy 95,
pozostalosti 96,
právo 93/1/, 94/4, 5/
prepošt 4, 66,
príhovory 95
príjmy 5, 33, 40, 49-56, 59-61, 88, 101, 102,
prírodné vedy 93/3/
prísahy 3
profesori 5, 14, 15, 16, 57, 81, 82, 83,
prospech študentov 84,
protokol 2, 6, 7, 8
provinciál 4, 5, 65, 87, 88, 105,
Rád piaristov v Budapešti 85,
rektori 8, 9, 10, 11, 12, 62, 64, 81, 83, 83, 85, 87, 88,
Riaditeľstvo košického škol. obvodu 79,
skúšky 84,
Soľný úrad v Solivare 89,
spolky 90, 107/7/,
sporné záležitosti 107/4/,
sporiteľňa 106,

stavba 39,
súdne záležitosti 88/3/,
svedectvá 3
sviatky 95
Šarišská župa 87,
školné 103,
školské poriadky 82, 93/13/,
štatút 62,87/7/,
štatistika 93/4/,
študenti 22, 84, 90,
testamenty 96,
účty 58, 88, 101, 102, 104, 105,
ukončenie činnosti ústavu 62 /12/,
úmrtia 97,99
vkladné knižky 106,
výdavky 5, 33, 39, 40-48, 53-56, 59-61, 88, 101, 102,
výpomoc kláštora 83, 101,
výročné správy 93/13
vysvedčenia 84,
výuka 93,
záloh 62, 87/9/,
zápisnice zo zasadaní 13, 14, 15, 16, 17, 76, 77, 78, 81,
zemepis 93/12/
zmluvy 62, 87/5/, 87/7/, 107/4/,

Názov archívu:	Štátny oblastný archív v Prešove
Názov inventára:	Piaristi v Sabinove
Časový rozsah:	1726 - 1922
Počet krabíc:	34
Miesto uloženia:	Prešov - N.Šebastová, Slanská 33
Stav ku dňu:	30.6.1997
Inventár zostavila:	Mgr. Viera Verdonová
Strán:	41
Počet exemplárov:	4
Schválil:	PhDr. M. Bodnárová, CSc.

